

Titulació	Tipus	Curs
Humanitats	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Bernat Torres Morales

Correu electrònic: bernat.torres@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Pensament filosòfic antic i medieval és una assignatura del segon curs del grau d'Humanitats. Els objectius específics d'aquesta assignatura són:

- Aconseguir un bon coneixement dels principals autors, plantejaments i problemes filosòfics del pensament filosòfic i medieval.
- Aprofundir en el coneixement d'un autor d'aquest període, mitjançant la lectura i l'estudi d'una obra.
- Llegir, entendre i interpretar textos importants i representatius dels autors estudiats, fer ús de l'esmentat coneixement.
- Reflexionar sobre alguns problemes plantejats per la filosofia en aquesta època, sobre la seva incidència cultural, social i política, i sobre la seva transcendència històrica.
- Desenvolupar la pròpia capacitat crítica i autocrítica, «dialogant» amb els autors estudiats i «repensant» i actualitzant els problemes estudiats.
- Relacionar transversalment els continguts de l'assignatura.

Competències

- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar adequadament els recursos i les metodologies que s'empren en l'estudi de la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Assenyalar i discutir les principals característiques del pensament definitori d'una època i emmarcar-lo en el seu context.
2. Assenyalar i resumir el contingut comú de diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.
3. Elaborar un resum a partir d'un text donat.
4. Escriure en un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
5. Identificar els mètodes propis de la història de la filosofia i utilitzar-los en l'anàlisi de fets concrets.
6. Indicar els principals temes de la història de la disciplina.
7. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions dels altres participants.
8. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

Tema 1: Els primers pensadors

Tema 2: Sofística i Sòcrates

Tema 3: Plató

Tema 4: Aristòtil

Tema 5: Filosofies hel·lenístiques

Tema 6: Filosofies medievals

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes	30	1,2	5, 8
Estudi i preparació d'exàmens	30	1,2	1, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Participació a classe	8,5	0,34	1, 2, 3, 5, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Lectura obligatòria	26	1,04	1, 4, 6, 8

La docència combina exposicions generals de caràcter més teòric amb comentaris de textos especialment significatius. El professor posarà a disposició dels estudiants un llistat de temes acompanyats d'uns textos dels autors més representatius; també s'afegirà una sèrie de materials complementaris per tal d'aprofundir en determinats temes (Campus Virtual). Cal que l'estudiant prepari el tema que toca, llegint el material que l'acompanya en cada cas. L'explicació que farà el professor del tema pressuposa aquesta preparació.

L'assignatura persegueix també un alt grau de participació per part de l'alumnat, que, en base a l'estudi i l'atenció, podrà formular qüestions, debats o introduir, a petició del professor, una classe invertida (flipped classroom)

A més, l'estudiant haurà de fer una lectura (obligatòria) d'un dels textos següents i fer-ne un treball:

Plató, *República*, Llibre I. La Casa dels Clàssics (català) / Gredos (castellà)

Epicur, *Carta a Meneceu* i *Màximes Capitals*. Casal del Mestre (català*) / Catedra (castellà)

Utilitzarem el Campus Virtual bàsicament per compartir els materials. En canvi, si l'estudiant es volgués posar en contacte amb el professor, cal que ho faci per mitjà del correu electrònic institucional.

Les tutories seran dedicades bàsicament a preparar les lectures obligatòries, i a desfer eventuais dubtes.

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació	10	30	1,2	1, 3, 5, 7, 8
Comentari de text	30	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 8
Prova escrita 1	30	1,5	0,06	1, 5, 6, 8
Prova escrita 2	30	1,5	0,06	1, 2, 5, 8

L'avaluació de l'assignatura constarà de quatre ítems:

Dues proves escrites (30% x 2)

Un comentari de text (a l'aula) (30%).

Assistència i participació (10%)

L'avaluació del curs és continuada i pressuposa el seguiment constant del curs. Per aprovar el curs cal:

a) que la nota de cadascuna de les dues proves sigui, com a mínim, de 4;

b) que la mitjana de les diverses activitats sumi com a mínim 5.

Per tal de supera l'avaluació d'assistència i participació caldrà haver assistit almenys al 80% de les sessions.

Si un estudiant no compleix aquestes dues condicions, caldrà que es presenti a la recuperació de l'examen o dels exàmens que impedeixen l'assoliment de l'aprovat.

Les característiques de l'examen de recuperació seran semblants a les de les proves del curs. L'examen de recuperació tindrà dues parts, una per a cada examen fet durant el curs. L'estudiant només haurà de fer la part de l'examen que li impedeix aprovar l'assignatura. Tot i així, en aquest cas, per aprovar la recuperació caldrà obtenir almenys una nota global de 5 en aquesta prova.

Hom qualificarà amb *no presentat* l'estudiant que només hagi fet activitats d'avaluació per un valor inferior al 30%.

No hi ha segona convocatòria.

El professor assignarà un dia, hora i lloc de revisió d'examen un cop hagi avaluat les activitats del curs. Els estudiants que han de fer la recuperació tindran un dia específic de revisió un cop hagin fet l'esmentada activitat de recuperació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà de: (i) identificar quines parts han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmic i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Avaluació única

L'avaluació única s'organitza en una única prova que conté els principals elements de l'avaluació continuada (exceptuant l'assistència i la participació) seguint la següent ponderació:

Un comentari d'un text (40%)

Continguts teòrics del curs (60%)

Recuperació

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total (AVALUACIÓ CONTINUADA) o bé lliurar totes les proves previstes

(AVALUACIÓ ÚNICA).

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 1/3 parts de les activitats d'avaluació.

Bibliografia

Lectures obligatòries

- Plató, *República*, Llibre I. La Casa dels Clàssics (català) / Gredos (castellà)
- Epicur, *Carta a Meneceu i Màximes Capitals*. Casal del Mestre (català*) / Catedra (castellà)

* per la versió en català d'Epicur visiteu la web: loliba.cat.

Per tal de seguir l'assignatura, es recomana la lectura del manual: Hadot, Pierre (1995), *¿Qué es la filosofía antigua?* Mèxic: FCE.

Bibliografia general

- Annas, Julia (2020), *Introducció a la filosofia antiga*. Barcelona: Enoanda.
- Bréhier, Émile (1998), *Història de la filosofia i de la ciència*. Barcelona: UAB.
- Copleston, F. (2001), *Historia de la Filosofía*, 9 vols. Barcelona: Ariel.
- Ferrater Mora, José (1981), *Diccionario de Filosofía*, 4 vols. Madrid: Alianza.
- Garfield, J.L. & Edelglass, W. (Eds.) (2014), *The Oxford Handbook of World Philosophy*. Oxford: OUP.
- Geymonat, L. (1998), *Història de la filosofia i de la ciència*. Barcelona: Crítica.
- Reale, Giovanni; Antiseri, Dario (1995), *Historia del pensamiento filosófico y científico I. Antigüedad y Edad Media*. Barcelona: Herder.
- Taylor, C.C.W. (ed.) (1997), *Routledge History of Philosophy. Vol. I. From the beginning to Plato*. London and New York: Routledge.
- Terricabras, J. M. (Ed.) (2001), *El pensament filosòfic i científic. I i II*. Barcelona: Pòrtic
- Zubiri, Xavier (2018), *Introducción a la Filosofía de los Griegos*. Madrid: Alianza
- Zubiri, Xavier (1994), *Cinco lecciones de filosofía*. Madrid: Alianza.

Presocràtics

- Burnet, John (2010), *L'aurora de la filosofia grega*. Barcelona: Barcelonesa d'Edicions.
- Burnet, John (2013), *La Filosofia grega: de Tales a Plató*. Barcelona: IEC.
- Ferrer, Joan (2011), *De Tales a Demòcrit. El pensament presocràtic*. Girona: Ela Geminada.
- Guthrie, W.K.C., *Historia de la Filosofía Griega*, Vol. I i II. Madrid: Gredos.
- Hülz Piccone, Enrique (ed./trad.) (2021), *De Heráclito. Discurso Acerca de la Naturaleza (fragmentos)*. Mèxic: UNAM.
- Jaeger, Werner (1936), *The Theology of the Early Greek Philosophers*. Oxford University Press.
- Kirk, G. S.; Raven, J. E.; Schofield, M. (1994), *Los filósofos presocráticos*. Madrid: Gredos.
- Long, Anthony (ed.) (1999), *The Cambridge Companion to Early Greek Philosophy*. Cambridge University Press.
- Osborne, Catherine (2020), *Introducció a la filosofia presocràtica*. Barcelona: Enoanda.
- Pòrtules, Jaume & Grau, Sergi (2011), *Saviesa grega arcaica*. Barcelona: Adesiara.
- Vernant, Jean-Pierre (1992), *Los orígenes del pensamiento griego*. Barcelona: Paidós.
- Warren, James (2007), *Presocratics*. Acumen Publishing.
- Zubiri, Xavier (2018), *Introducción a la filosofía de los griegos*. Madrid: Alianza.

Sofística i Sòcrates

- Bonazzi, Mauro (2020), *The Sophists*. Cambridge University Press.
- Cornford, Francis (2023), *Abans i després de Sòcrates*. Barcelona: Enoanda.
- De Romilly, Jacqueline (1988), *Les Grands Sophistes dans l'Athènes de Périclès*. Paris: Fallois.
- Dillon, J.M. & Gergel, T. (2003), *The Greek Sophists*. London.
- Hadot, Pierre (1998), *Elogio de Sócrates*. Barcelona: Paidós.
- Luri, Gregorio (2004), *Guía para no entender a Sócrates*. Madrid: Trotta.
- Piqué, Antoni (ed./trad.) (1985), *Sofistas. Testimonios y fragmentos*. Barcelona: Bruguera.
- Strauss, Leo (1989), *El problema de Sòcrates*. Barcelona: Barcelonesa d'Edicions.
- VV.AA. (2000), *Més enllà de Sòcrates i Plató. Sofistes, cirenaics i altres*. Barcelona: Enoanda.

- Zubiri, Xavier (1981), "Sòcrates y la sabiduría griega", a *Naturaleza, Historia, Dios*. Madrid: Editora Nacional.

Plató

- Guthrie, W.K.C., *Historia de la Filosofía Griega*, Vol. IV i V. Madrid: Gredos.
- Hadot, Pierre (1999), *Éloge de la philosophie antique*. Paris: Allia.
- Hadot, Pierre (1995), *¿Qué es la filosofía antigua?* Mèxic: FCE.
- Monserrat Molas, Josep (ed). (2002) *Hermenèutica i Platonisme*. Barcelona: Barcelonesa d'Edicions (vegeu loliba.cat)
- Patocka, Jan (1991), *Platón y Europa*. Barcelona: Península.
- Strauss, Leo (1989), *El problema de Sòcrates*. [conté lectura de Plató també].
- Vlastos, Gregory (1991), *Socrates, Ironist and Moral Philosopher*.

Aristòtil

- Guthrie, W.K.C., *Historia de la Filosofía Griega*, Vol. VI. Madrid: Gredos.
- Reale, Giovanni (1985), *Introducción a Aristóteles*. Barcelona: Herder.

Filosofia hel·lenística

- Long, Anthony (2007), *La filosofía helenística: Estoicos, Epicúreos, Escépticos*. Madrid: Alianza.
- VV.AA. (2000), *Més enllà de Sòcrates i Plató*. Barcelona: Enoanda.
- Mussbaum, Martha (1995), *La fragilidad del bien*. Madrid: Visor.

Filosofia medieval

- Gilson, Étienne (1965), *La filosofía en la Edad Media*. Madrid: Gredos.
- Lagerlund, H. (ed.) (2011), *Encyclopedia of Medieval Philosophy*. Springer.
- Marenbon, John (2016), *Medieval Philosophy. A Very Short Introduction*. Oxford University Press.
- McGrade, A.S. (ed.) (2006), *The Cambridge Companion to Medieval Philosophy*. Cambridge University Press.
- Mensa i Valls, J. (2012), *Introducció a la filosofia medieval*. Bellaterra: UAB.

Programari

Durant el curs treballarem amb documents en format .doc, .docx, .pdf i .ppt.

Si calgués fer sessions online, utilitzarem els programes Teams i Meet.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt